

HATÁRTALANUL!

HATÁRTALANUL PROGRAM
Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium,
Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola
Budapest

Határtalanul! kirándulás

Tematikus kirándulásunk keretében több, a nemzeti önazonosság tudat megőrzésében és erősítésében kiemelt jelentőséggel bíró, határon túli történelmi és kulturális helyszínt látogattunk meg.

1.nap: Indulás reggel légkondicionált busszal (1. melléklet)

Kirándulásunk első napján Komárnóban (Révkomárom) voltunk. Először a révkomáromi- erődöt (2. melléklet) tekintettük meg. Keresztül-kasul bejártuk az erődöt, végigmentünk a sötét labirintuson, ami mindenkinek nagyon tetszett.

Ezenkívül sok-sok érdekes dolgot is megtudhattunk róla. Például, hogy a törökök ellen épült a 16. században, később a II. világháború alatt szovjet laktanyának használták, és itt képezték ki a katonai bűvárokat.

Láthattunk itt még belső kutat, és kózusz-szobrot, ami azt szimbolizálja, hogy az erődöt sohasem sikerült elfoglalni.

Ezután átsétáltunk Komárno (Révkomárom) belvárosába. Az idegenvezetőnk elmondta, hogy a várost Mária Terézia tette szabad királyi várossá és hogy sok volt ott a földrengés a történelem során.

Megnéztük a Klapka szobrot (3. melléklet), a Szentháromság szobrot, (4. melléklet), a városházát, a főteret és a Szent András templomot is. De a kedvencünk az Európa Udvar (5. melléklet) volt, ahol a világ építészeti remekműveit is megcsodálhattuk.

A tér a Zichy-palota parkosított udvarában van. Ez a hely 6 500 négyzetméteren mutatja be Európa negyvenöt országának különleges építészeti stílusait. A tér közepén egy szökőkút áll, ami annak a kútnak a működőképes másolata, ami a Városháza előtti téren állt 1786-ig. A szökőkút körül magyar történelmi személyek szobrait néztük meg. És persze ezek után nem maradt el a szuvenir vásárlás és a fotózkodás sem.

Utazás tovább Gútára, a Kis-Duna régi medréhez, a reformkori hajómalom műszaki műemlékének és Közép-Európa leghosszabb fahídjának megtekintése. A gútai fahíd a leghosszabb teljes faszerkezetű híd Európában. 1992-ben építették a helyi természetvédők mindössze 9 nap alatt.

A vízimalmot a VI. században találták fel a rómaiak, és alkalmazták a Tiber folyón. Először csak az "egyszerűbb" malmokat alkalmazták, majd később a XVIII-XIX. században már a villannyal és benzinnel működő malmokat is használták. A vízimalmoknak 2 részük volt: házhajó és völghajó. Sajnos a molnárok nem dolgozhattak

egész évben, hiszen télen a víz befagyott, kora tavasszal pedig elő kellett készíteni a malmot a következő szezonra, így hát csak ősszel, nyáron és a tavasz utolsó hónapjában lehetett alkalmazni a vízimalmokat (6-10. melléklet).

Utunk következő szakasza Deákiba vezetett, ahol először megtekintettük a románkori Nagyboldogasszony templomot. Egy nyugdíjas tanító néni mesélt nekünk a deáki magyarság helyzetéről, a templomról és a falu életéről.

Este elfoglaltuk a szállásunkat, ahol finom meleg étellel vártak (knédlivel és pörkölttel), este pedig közös szabadprogramként az osztály egy vidám bowling versenyt rendezett.

2. nap: Reggeli után utazás az UNESCO Világörökségéhez tartozó Selmecebányára. Amint megérkeztünk Selmecebányára, első dolgunk a késő gót stílusú templom meglátogatása volt. A templomot Szent Katalinról nevezték el, aki egy gazdag ember lánya volt. Szépsége és okossága még a római császár figyelmét is felkeltette.

A városházát sajnálatos módon nem tudtuk belülről megtekinteni, mert felújítják. Ennek a legnagyobb érdekessége a „fordított óra” és története.

Mindezek után megcsodálhattuk a Mária Terézia által alapított első bányászati- és kohászati iskolát. Itt igen magas szinten oktatták a bányászokat, illetve sokáig az erdészeket is.

Ezt követően felkerestük a Szentháromság-szobrot (11. melléklet). Az emlékművet a XVIII. századi pestisjárvány megállításának emlékére építették. A szobor egyre lejjebb és lejjebb csúszik, évente kb.1 cm-t.

A következő állomásunk az Evangélikus Líceum (12. melléklet) volt. Itt tanult többek között Mikszáth Kálmán (13. melléklet), valamint Petőfi Sándor. A lebilincselő beszámoló után alig tudunk leállni a fotók készítésével.

Látogatásunk következő helyszíne a Szabadtéri Bányászati Múzeum volt (14. melléklet). Védő felszerelésben levittek bennünket a bányába.

Innen indulás Besztercebányára! Besztercebánya a XIII. századtól szabad város. Mocsáros völgyben meghúzódó, könnyen megvédhető város. Sétáltunk a Felvidék legszebb főterén, ahol található az Óratorony, a ferences templom, a Thurzó-ház, illetve a Városháza.

A Városházát korábban gazdag polgárok lakták, ebből jött létre a Városháza. A 34,5 m magas Várostorony (más néven Óratorony) eredetileg tűztorony volt. Ma csúcsánál kb. 1 m-re hajlik el a függőlegestől, melynek körbefutó erkélyéről az ellenséget is szemmel lehetett tartani.

A város főterén az Óratorony előtt egy Mária-oszlop áll, ami 13 méter magas és kicsit balra dől. A Mária-oszlop egy pestisjárvány elmúlásának emlékszobra. A frontoldalon kezdődően körben a talapzaton az Üdvözlégy Mária ima első szavai állnak: „Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum.” Itt szintén fényképezkedett osztályunk (15. melléklet).

A tér egyik legszebb épülete a Thurzó-ház. Nevét Thurzó Jánosról kapta, aki a XV. században a besztercebányai bányák többségének a tulajdonosa volt. A Thurzó-házban nemesek laktak, akiket Thurzóknak hívtak. A Thurzók megvásárolták a saját nemességüket (16. melléklet).

Este pedig visszaindultunk Deákiba, a szállásunkra, ahol már finom vacsorával vártak minket.

3. nap: Reggel ellátogatunk a Deáki Alapiskolába, ahol a 9.-es osztály bemutatta nekünk iskolájukat, életüket, sikereiket, nehézségeiket. Csináltunk egy közös képet és együtt énekeltünk (17. melléklet).

Az iskolából tovább indultunk Jókára, ahol megtekintettük a Közép-Európában egyedülálló technikai műemléket, a háromszintű cölöpös famalmot. Sok érdekes dolgot hallottunk: miután a hajómalmokat betiltották, kiépítették az úgynevezett cölöpös malmokat, kb. a 19. század végén. Jókán 5 ilyen malom volt, ebből 1 maradt meg.

Maga a malom 1898-ban épült, 1955-ben államosították, és tulajdonképpen ezzel leállt. Majd 1992-ben felújították, és skanzenként létesítettek köré. A malom ma is használható, igaz csak elektromos hajtással. Ezek még vízi malmok voltak, ezért el kellett látni megfelelő vízenergiával őket. Ezt úgy oldották meg, hogy a folyó majd háromnegyedén gátat emeltek, így a malomkerékre hajtva a folyó energiáját. Ezt sajnos nem sikerült felújítani környezetvédelmi okokból.

A malomban szinte minden eredeti: a fogaskerekektől kezdve a bőrszíjakon át, a malom tartó cölöpökig, igaz a belső fa szerkezeteket ki kellett cserélni. Az épület háromszintes, az első két szint a berendezéseknek és gépeknek ad helyet, míg a harmadik inkább csak raktárként van jelen. A malom háromfajta lisztet tud őrölni, sima lisztet,

daralisztet és darát. A malom egy nagyon szép környezetben helyezkedik el, és a skanzen is nagyon szépen ki volt alakítva.

Utazásunk utolsó állomása Magyarország egykori koronázó fővárosába, a reformkori országgyűlések színhelyére, Pozsonyba vezetett. Először a Pozsonyi Várat (18. melléklet) néztük meg, amelyben egykor a koronázási ékszereket tartották. 18 magyar uralkodót koronáztak meg itt és Mária Teréziát is itt koronázták.

Átsétáltunk a Mihály-kapun, aminek a közepén lévő Szent Mihály szoborban egy időkapszulát találtak. Az utcán sétálva kis rézkoronák (19. melléklet) vezettek el a Szent Márton Dómhoz (20. melléklet), a koronázások színhelyéhez, melynek tornyát 3 mázsás aranyozott korona díszíti.

Elsétáltunk a Klarissza templom mellett is, aminek érdekessége, hogy az ablakok nagyon magasan vannak, ezt azért így építették, hogy a bent élő nővérek teljesen el legyenek szigetelve a külvilágtól. Ma már nem tartanak miséket se benne, de az akusztikája nagyon jó ezért hangversenyeket rendeznek itt.

A főtérré érkezve megláttuk a városházát, aminek a falába egy ágyúgolyó van fúródva, amit még Napóleon lőtt bele. A Prímás palota híres terme a tükörterem, ahol sok fontos esemény történt, például a pozsonyi béke és Haynau ítéletei.

Megnéztük még a Nemzeti Színházat is, amiben az első előadás a Bánk bán volt. Pozsonyban kaptunk egy kis szabad programot, így ki-ki maga nézhette meg a téren, ami legjobban felkeltette a kíváncsiságát.

Majd buszra szállva rengeteg élménnyel gazdagodva indultunk haza. Valóban emlékezetes volt ez az első közös kirándulásunk.

Mellékletek:

1. melléklet

Indulás reggel, a busz szélvédője mögött a „Határtalanul”- pályázat logója

2. melléklet

A komárnói (révkomáromi) erőd

3. melléklet
A komáromi Klapka-szobor

4. melléklet
A révkomáromi Szentháromság szobor

5. melléklet

Az Európa Udvar

6. melléklet

A gútai fedett fahíd

7. melléklet
A gútai fedett fahíd

8. melléklet
A gútai fedett fahíd

9. melléklet
A gútai vízimalom

10. melléklet
A gútai vízimalom

11. melléklet

A selmecbányai Szentháromság-szobor

12. melléklet

A selmecbányai Líceum

13. melléklet

A Mikszáth-emléktábla a selmecebányai Líceum falán

14. melléklet

Bányalátogatás Selmecebányán

15. melléklet
Besztercebánya Mária-oszlop

16. melléklet
Besztercebánya Thurzó-ház

17. melléklet
Látogatás a deáki Petőfi Alapiskolában

18. melléklet
A pozsonyi vár

19. melléklet
Rézkorona

20. melléklet
A Szent Márton Dóm

